ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 28.1.2025
COM(2025) 16 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με τη διαπραγμάτευση διμερών διακανονισμών ή συμφωνιών μεταξύ κρατών μελών της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου, όσον αφορά τη διοικητική συνεργασία στον τομέα του ΦΠΑ ή τη συνδρομή για την είσπραξη οποιωνδήποτε φόρων, σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 2 της απόφασης (ΕΕ) 2021/689 του Συμβουλίου

Εισαγωγή

Σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 2 της απόφασης (ΕΕ) 2021/689 του Συμβουλίου[1], η Επιτροπή πρέπει να ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τα σχέδια συμφωνιών ή διακανονισμών που αποτέλεσαν αντικείμενο διαπραγμάτευσης μεταξύ κρατών μελών της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου, όσον αφορά τη διοικητική συνεργασία για θέματα ΦΠΑ ή τη συνδρομή για την είσπραξη φόρων ή δασμών.

Η διοικητική συνεργασία για τον ΦΠΑ και τους τελωνειακούς δασμούς και τη συνδρομή για την είσπραξη του ΦΠΑ, των ειδικών φόρων κατανάλωσης και των τελωνειακών δασμών καλύπτονται από τη συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, αφετέρου (στο εξής: συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας), και ιδίως από το πρωτόκολλο για τη διοικητική συνεργασία και την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα του ΦΠΑ και για την αμοιβαία συνδρομή για την είσπραξη απαιτήσεων σχετικών με φόρους και δασμούς (στο εξής: πρωτόκολλο), το οποίο επισυνάπτεται στην εν λόγω συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας.

Όταν τα κράτη μέλη προτίθενται να διαπραγματευτούν οποιαδήποτε διμερή συμφωνία ή οποιονδήποτε διμερή διακανονισμό με το Ηνωμένο Βασίλειο για τη διοικητική συνεργασία στον τομέα του ΦΠΑ ή για τη συνδρομή για την είσπραξη του ΦΠΑ για οποιουσδήποτε φόρους ή δασμούς, πρέπει να συμβουλεύονται την Επιτροπή. Μπορούν να υπογράψουν και να συνάψουν τέτοιου είδους διακανονισμό ή συμφωνία με το Ηνωμένο Βασίλειο μόνο όταν η Επιτροπή επιβεβαιώσει την εγκυρότητα του σχετικού διακανονισμού ή της σχετικής συμφωνίας έναντι του δικαίου της ΕΕ.

Ομοίως, κατά τη διαπραγμάτευση μνημονίου συνεννόησης για την εφαρμογή άλλης διεθνούς συμφωνίας που προβλέπει συνδρομή για την είσπραξη, οι εθνικές αρχές πρέπει να διασφαλίζουν ότι το μνημόνιο συνεννόησης δεν περιέχει διατάξεις που υπονομεύουν τη λειτουργία της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας ή της εσωτερικής αγοράς και θέτουν σε κίνδυνο την επίτευξη στόχου της εξωτερικής δράσης της Ένωσης στον τομέα της συνδρομής για την είσπραξη ή βλάπτουν με άλλον τρόπο τα συμφέροντα της Ένωσης[2].

Αυτό σημαίνει ότι οι φόροι και οι δασμοί που καλύπτονται από τις διατάξεις της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας οι οποίες αφορούν τη διοικητική συνεργασία και τη συνδρομή για την είσπραξη δεν θα πρέπει να καλύπτονται από τις αντίστοιχες διατάξεις συμφωνιών και μνημονίων συνεννόησης που διαπραγματεύονται τα κράτη μέλη με το Ηνωμένο Βασίλειο. Δεν επαρκεί η απλή δήλωση ότι το δίκαιο της Ένωσης υπερισχύει.

Επιπλέον, δεν είναι δυνατές οι διμερείς διαπραγματεύσεις για συγκεκριμένα στοιχεία —π.χ. οποιαδήποτε αλλαγή στο όριο του άρθρου 33 παράγραφος 4 του πρωτοκόλλου— δεδομένου ότι οι σχετικές διατάξεις αποτελούν μέρος της συνολικής συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας, η οποία είναι αποτέλεσμα πολυτομεακών διαπραγματεύσεων. Ως εκ

[1] Απόφαση (ΕΕ) 2021/689 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2021, για τη σύναψη, εξ ονόματος της Ένωσης, της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, αφετέρου, (στο εξής: συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας) και της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας σχετικά με διαδικασίες ασφαλείας για την ανταλλαγή και την προστασία διαβαθμισμένων πληροφοριών (ΕΕ L 149 της 30.4.2021, σ. 2).

[2] Άρθρο 7 της απόφασης 2021/689 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2021.

τούτου, η τροποποίηση αυτού του αποτελέσματος σε έναν τομέα δεν μπορεί ποτέ να γίνει χωρίς να ληφθεί υπόψη το σύνολο της συμφωνίας, ιδίως σε τομείς που συνδέονται με το εμπορικό τμήμα της συμφωνίας και αφορούν πολύ μεγάλο αριθμό οικονομικών δραστηριοτήτων. Στο πλαίσιο αυτό, η μονομερής διαπραγμάτευση από κράτος μέλος σχετικά με ένα τέτοιο συγκεκριμένο στοιχείο θα αντέβαινε στην αρχή της καλόπιστης συνεργασίας, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βεβαίως, εξαιρούνται επίσης και η διοικητική συνεργασία και η συνδρομή για την είσπραξη βάσει οποιασδήποτε διεθνούς συμφωνίας μεταξύ κράτους μέλους και του Ηνωμένου Βασιλείου σε περιπτώσεις στις οποίες η εν λόγω διοικητική συνεργασία και συνδρομή για την είσπραξη καλύπτονται από τη συμφωνία αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου[3] και το πρωτόκολλό της για τις Ιρλανδία / Βόρεια Ιρλανδία, καθώς και από το πρωτόκολλο για την αμοιβαία διοικητική συνδρομή σε τελωνειακά θέματα, που επισυνάπτονται στη συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας.

Όσον αφορά τη συνδρομή για την είσπραξη φόρων που δεν καλύπτεται από τις συμφωνίες της ΕΕ, η Επιτροπή έχει υπενθυμίσει στα κράτη μέλη ότι έχουν τη δυνατότητα να μειώσουν τη διοικητική και δημοσιονομική επιβάρυνση που συνδέεται με τις μεταφραστικές ανάγκες, επιλέγοντας τη χρήση του ηλεκτρονικού δικτύου επικοινωνιών και των τυποποιημένων εντύπων που εκδίδονται για την εφαρμογή του πρωτοκόλλου, σύμφωνα με το άρθρο 38 παράγραφος 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου. Το άρθρο PVAT.38 παράγραφος 4 του πρωτοκόλλου προβλέπει ότι «το ηλεκτρονικό δίκτυο επικοινωνιών και τα τυποποιημένα έντυπα που εκδίδονται για την εφαρμογή του παρόντος πρωτοκόλλου είναι δυνατόν επίσης να χρησιμοποιούνται για συνδρομή για την είσπραξη όσον αφορά άλλες απαιτήσεις εκτός των αναφερόμενων στο άρθρο PVAT.2 παράγραφος 1 στοιχείο β) απαιτήσεων, αν αυτή η συνδρομή για την είσπραξη είναι δυνατή βάσει άλλων διμερών ή πολυμερών νομικά δεσμευτικών πράξεων σχετικά με τη διοικητική συνεργασία μεταξύ των κρατών». Είναι προς το συμφέρον των κρατών μελών της ΕΕ —και των αρχών του Ηνωμένου Βασιλείου— να εφαρμόζουν αποτελεσματικά αυτά τα τυποποιημένα έντυπα [έντυπα αιτήσεων, ενιαίο έντυπο κοινοποίησης (UNF) και ενιαίος τίτλος που επιτρέπει την εκτέλεση στο κράτος προς το οποίο απευθύνεται η απαίτηση (UIPE)] που εκδίδονται βάσει του εν λόγω πρωτοκόλλου για συνδρομή για την είσπραξη άλλων φόρων, με τα συναφή πλεονεκτήματα της αυτόματης μετάφρασης, με άμεση νομική ισχύ του UNF και του UIPE (χωρίς να χρειάζεται αναγνώριση στο κράτος προς το οποίο απευθύνεται η απαίτηση) και τη δυνατότητα αποστολής συνδυασμένης αίτησης σε περιπτώσεις πολλαπλών απαιτήσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής αντίστοιχα των συμφωνιών ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου και των άλλων διεθνών συμφωνιών που εφαρμόζονται μεταξύ κρατών μελών της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου.

[3] Συμφωνία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΕ L 29 της 31.1.2020, σ. 7).

Το γεγονός ότι ένα μνημόνιο συνεννόησης αποσκοπεί μόνο στην περιγραφή της ερμηνείας υφιστάμενης πολυμερούς συμφωνίας[4] από τις αρμόδιες αρχές δεν δικαιολογεί καμία παρέκκλιση από τους ανωτέρω κανόνες.

Κατά τα φαινόμενα, από την απάντηση που έδωσαν τα κράτη μέλη της ΕΕ προκύπτει ότι οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου έχουν προσεγγίσει διάφορα κράτη μέλη για τη σύναψη συμφωνίας για την αποφυγή της διπλής φορολογίας, η οποία περιέχει διατάξεις σχετικά με τη διοικητική συνεργασία και τη συνδρομή για την είσπραξη φόρων, ή μνημόνιο συνεννόησης για την εφαρμογή διμερών συμφωνιών που προβλέπουν συνδρομή για την είσπραξη φόρων ή για την εφαρμογή της πολυμερούς σύμβασης περί αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής σε φορολογικά θέματα.

Στον πίνακα που ακολουθεί συνοψίζονται οι περιπτώσεις που έχουν τεθεί υπόψη της Επιτροπής μέχρι στιγμής.

Κράτος μέλος	**Είδος συμφωνίας**	**Κατάσταση**	**Ενέργειες που έχουν γίνει / προβλέπονται**
Αυστρία	Μνημόνιο συνεννόησης για τη συνδρομή για την είσπραξη φόρων	Υπογράφηκε	Δημοσιεύθηκε ερμηνευτική δήλωση από το κράτος μέλος[5]. Δέσμευση του κράτους μέλους να τροποποιήσει τη σύμβαση για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και το μνημόνιο συνεννόησης με την επόμενη ευκαιρία.
Λουξεμβούργο	Σύμβαση για την αποφυγή της διπλής φορολογίας	Υπογράφηκε	Δημοσιεύθηκε ερμηνευτική δήλωση από το κράτος μέλος[6]. Δέσμευση του κράτους μέλους να τροποποιήσει τη σύμβαση για την αποφυγή της διπλής φορολογίας με την επόμενη ευκαιρία.
Λιθουανία	Μνημόνιο συνεννόησης για τη συνδρομή για την είσπραξη φόρων	Σε εξέλιξη	Δεν έχει παραληφθεί σχέδιο από την Επιτροπή.
Ισπανία	Μνημόνιο συνεννόησης για τη συνδρομή για την είσπραξη φόρων	Σε εξέλιξη	Δεν έχει παραληφθεί σχέδιο από την Επιτροπή.
Πολωνία	Μνημόνιο συνεννόησης για τη συνδρομή για την είσπραξη φόρων	Σε εξέλιξη	Παρασχέθηκαν σχόλια από την Επιτροπή.

[4] Ειδικότερα, της πολυμερούς σύμβασης περί αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής σε φορολογικά θέματα, η οποία εγκρίθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης και τον ΟΟΣΑ. Ως προς το σημείο αυτό, η Επιτροπή επισημαίνει ότι κανένα κράτος μέλος δεν ανέφερε ποτέ ότι έχει συνάψει διμερείς διακανονισμούς με το Ηνωμένο Βασίλειο για ευρύτερη συνεργασία ή συνδρομή απ' ό,τι βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 904/2010 του Συμβουλίου για τη διοικητική συνεργασία στον τομέα του ΦΠΑ και της οδηγίας 2010/24/ΕΕ του Συμβουλίου περί συνδρομής για την είσπραξη φόρων (βλ. άρθρο 60 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 904/2010 και άρθρο 24 της οδηγίας 2010/24/ΕΕ).

[5] Οδηγία 2022-0.201.316 του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Οικονομικών, της 8ης Απριλίου 2022, που δημοσιεύθηκε σε σχέση με τη σύμβαση για την αποφυγή της διπλής φορολογίας με το Ηνωμένο Βασίλειο· https://www.bmf.gv.at/themen/steuern/internationales-steuerrecht/doppelbesteuerungsabkommen/dba-liste.html

[6] https://mfin.gouvernement.lu/fr/actualites/2023/condigblu.html

Σουηδία	Μνημόνιο συνεννόησης για τη συνδρομή για την είσπραξη φόρων	Σε εξέλιξη	Παρασχέθηκαν σχόλια από την Επιτροπή.
Τσεχία	Μνημόνιο συνεννόησης για τη συνδρομή για την είσπραξη φόρων	Σε εξέλιξη	Παρασχέθηκαν σχόλια από την Επιτροπή.
Βέλγιο	Μνημόνιο συνεννόησης για τη συνδρομή για την είσπραξη φόρων	Σε εξέλιξη	Παρασχέθηκαν σχόλια από την Επιτροπή.
Πορτογαλία	Μνημόνιο συνεννόησης για τη συνδρομή για την είσπραξη φόρων	Σε εξέλιξη	Παρασχέθηκαν σχόλια από την Επιτροπή.
Τσεχία	Σύμβαση για την αποφυγή της διπλής φορολογίας	Σε εξέλιξη	Η Τσεχία πρόκειται να υποβάλει το κείμενο στην Επιτροπή.
Πορτογαλία	Σύμβαση για την αποφυγή της διπλής φορολογίας	Σε εξέλιξη	Παρασχέθηκαν σχόλια από την Επιτροπή.
Κάτω Χώρες	Μνημόνιο συνεννόησης για τη συνδρομή για την είσπραξη φόρων	Σε εξέλιξη	Παρασχέθηκαν σχόλια από την Επιτροπή.
Γερμανία	Μνημόνιο συνεννόησης για τη συνδρομή για την είσπραξη φόρων	Σε εξέλιξη	Παρασχέθηκαν σχόλια από την Επιτροπή.
Ρουμανία	Σύμβαση για την αποφυγή της διπλής φορολογίας	Σε εξέλιξη	Παρασχέθηκαν σχόλια από την Επιτροπή.

Η Επιτροπή παραμένει προσηλωμένη στην παροχή κατάλληλων συμβουλών στα κράτη μέλη για να διασφαλίζει ότι τα διμερή κείμενα που διαπραγματεύονται είναι συμβατά με τη συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας και με το πρωτόκολλο και θα προβαίνει σε όλες τις κατάλληλες ενέργειες για την επίτευξη του εν λόγω στόχου.